

54/2021. (XI. 5.) ITM rendelet

a közúti közlekedési ágazatban használt gépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés b) pont 18. alpontjában és l) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 116. § 15., 16., 18. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 10. § tekintetében a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 12. § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 116. § 16. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 11. § tekintetében a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 88. § (3) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 116. § 18. és 25. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva
a következőket rendelem el:

1. Általános rendelkezések

1. § (1) E rendelet hatálya az 1. mellékletben meghatározott gép kezelőjének képzésére és vizsgáztatására, továbbá a gép kezeléséhez a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 19. § (5) bekezdése alapján szükséges szakmai képesítés megszerzését tanúsító igazolvány (a továbbiakban: gépkezelői jogosítvány) kiadására terjed ki.

(2) E rendeletet nem kell alkalmazni a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a hivatásos tűzoltóság és a Magyar Honvédség által üzemeltetett gépek, továbbá az egyes technológiai műveletekben részfeladatokat ellátó, stabil kivitelezésű - telepített - gépsorok részét képező gépeket működtető gépkezelők képzésére és vizsgáztatására.

(3)¹ Az egyes szervezeteknek a közlekedési infrastruktúra fejlesztési feladataival összefüggő kijelöléséről szóló 774/2021. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. §-a szerinti közútkezelő saját munkavállalói tekintetében az 1. mellékletben foglalt táblázat 102-111. sora szerinti gépek üzemeltetéséhez az 1. mellékletben foglalt táblázat 104. sora szerinti gépek kezeléséhez előírt képesítés megszerzése szükséges.

2. § E rendelet alkalmazásában

1. *anyakönyvi szám*: a vizsgajegyzőkönyvön szereplő, a tanulót azonosító sorszámából, a vizsga évszámából és a vizsgajegyzőkönyv számából képzett egyedi azonosító,

2. *gépcsoport*: az egyes gépek tekintetében a munkavégzés célja és módja, valamint a gép szerkezeti kialakításának meghatározó jellemzői alapján kialakított, négyjegyű számkóddal azonosított csoport,

3. *gépfőcsoport*: a munkavégzés szakmai irányán belüli, kétjegyű számkóddal azonosított csoport,

4. *gépkategória*: a munkavégzés szakmai irányának és a gép konstrukciója által meghatározott munkavégző képességének megfelelő, egyjegyű számkóddal azonosított csoport.

2. A szaktanfolami képzés és a gépkezelői vizsga megszervezése

1 Beiktatta: 29/2025. (IX. 18.) ÉKM rendelet 10. §. Hatályos: 2025. X. 3-tól.

3. § (1) A képző szerv az lehet, amely igazolja, hogy

a) arra a gépcsoportra, amelyre a szaktanfolyami képzés irányul, működőképes és jogszabályban előírt műszaki ellenőrzés alapján érvényes igazolással rendelkező gépet,

b) olyan gyakorlóterületet, ahol a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetése és a rendeltetésszerű használat mértékét meghaladó környezetszennyezés nélkül biztosítható a gép kezelésének és a hibaelhárításnak a gyakorlása - ideértve a géphez tartozó különböző tartozékok, szerelések fel- és leszerelését is -,

c) a gép kezeléséhez, karbantartásához és tartozékcserejéhez előírt munka- és védőruhát, valamint

d) az elméleti tantárgyak tanítására olyan oktatót, aki megfelel - az adott képzésre vonatkozóan - jogszabályban és a tantervi és vizsgakövetelményben meghatározott személyi feltételeknek, biztosít.

👉 (2)¹ Az 1. mellékletben foglalt táblázat 20-30., 32., 33., 64. és 70. sora szerinti géphez tartozó képzést - a (3) bekezdés szerinti kivétellel - a Közlekedéstudományi és Építésügyi Minőségellenőrző Intézet végzi.

(3)² Az egyes szervezeteknek a közlekedési infrastruktúra fejlesztési feladataival összefüggő kijelöléséről szóló 774/2021. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. §-a szerinti közútkezelő a saját munkavállalói tekintetében a (2) bekezdés szerinti képzést végezheti.

4. § (1) A képzés elméleti és gyakorlati oktatási részből áll, amelyben a tantervi és vizsgakövetelményekben meghatározott tartalommal

a) az elméleti oktatási rész keretében

aa) általános munkavédelmi és elsősegélynyújtási ismereteket,

ab) általános üzemeltetési és technológiai ismereteket és

ac) szakirányú gépspecifikus ismereteket,

b) a gyakorlati oktatási rész keretében

ba) gépkezelési gyakorlatot és

bb) munka- és balesetvédelmi ismereteket kell oktatni.

(2) A képzés

a) elméleti oktatási részébe tartozó tantárgyat az oktathatja, aki legalább középfokú végzettséggel és az adott tantárgy szakmai tartalmához igazodó, a tantervi és vizsgakövetelményekben meghatározott szakképesítéssel rendelkezik, továbbá

b)³ gyakorlati oktatási részébe tartozó tantárgyat az oktathatja, aki legalább középfokú végzettséggel, továbbá az adott gépkategória (1-5) bármely gépcsoportjába tartozó gép kezeléséhez szükséges gépkezelői jogosítvánnyal vagy szakirányú OKJ szakképesítéssel és legalább kétéves időtartamú gépkezelési gyakorlattal rendelkezik.

5. § A gépkezelői vizsga a 4. § (1) bekezdésében meghatározott ismeretek szintjének felmérését biztosító elméleti és gyakorlati vizsgafeladatból áll, amelynek keretében a vizsgázó a tantervi és vizsgakövetelményekben meghatározottak szerint ad számot az általános és a gépcsoportra vonatkozó ismereteiről.

6. § (1) Ha a tanuló bármely gépcsoport tekintetében rendelkezik a gépkezelői vizsgát megelőző öt éven belül megszerzett gépkezelői jogosítvánnyal, mentesül a 4. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontja szerinti oktatás és az ahhoz kapcsolódó gépkezelői vizsga alól.

(2) A tanuló mentesül a teljes elméleti oktatási rész és az ahhoz kapcsolódó elméleti gépkezelői vizsga alól, ha a gépcsoporthoz tartozó, az építőgépkezelő munkakörök képesítéshez kötéséről és az építőgépkezelők képzéséről szóló 6/1980. (I. 25.) ÉVM-KPM rendelet alapján megszerzett könnyű- vagy nehézgépkezelői vagy az Országos Képzési Jegyzékben foglalt építő- és anyagmozgató szakképesítéssel rendelkezik.

1 Megállapította: 29/2025. (IX. 18.) ÉKM rendelet 11. §. Hatályos: 2025. X. 3-tól. Módosította: 47/2025. (XII. 29.) ÉKM rendelet 11. §.

2 Beiktatta: 29/2025. (IX. 18.) ÉKM rendelet 11. §. Hatályos: 2025. X. 3-tól.

3 Módosította: 48/2023. (XII. 29.) ÉKM rendelet 1. § b).

(3) A külföldön megszerzett gépkezelői jogosítvány esetén a közlekedési hatóság az egyes gépek tekintetében a munkavégzés célja és módja, valamint a gép szerkezeti kialakításának meghatározó jellemzőivel megfeleltethető képesítése figyelembevételével határozatban határozza meg, hogy a 4. és 5. §-ban előírt kötelezettségek közül melyek teljesítését követően adható ki gépkezelői jogosítvány.

3. A gépkezelői jogosítvány kiadása és nyilvántartása

7. § (1) A vizsgázó a számára meghatározott valamennyi vizsgakötelezettség teljesítése esetén az adott gépcsoportra érvényes gépkezelői jogosítványt kap.

(2) A gépkezelői jogosítványra a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló rendelet gépjárművezetői képesítési igazolvány kiadására és nyilvántartására vonatkozó szabályait kell alkalmazni az e §-ban meghatározott eltéréssel. A gépkezelői jogosítvány kiadása, pótlása, cseréje, visszavonása és nyilvántartása a Kkt. szerinti vizsgaközpont (a továbbiakban: vizsgaközpont) feladata.

(3) A gépkezelői jogosítvány tartalmazza

- a) a gépkezelői jogosítvány sorszámát,
- b) a kiállító szerv megnevezését,
- c) a jogosult természetes személyazonosító adatait és arcképének másolatát,
- d) a gépkezelői vizsga dátumát és az anyakönyvi számot,
- e) a gépkezelői jogosítvánnyal érintett gépcsoport e rendelet szerinti kódszámát,
- f) a gépkezelői jogosítvány kiállításának helyszínét és időpontját,
- g) a gépkezelői jogosítvány kiállítójának aláírását és a kiállító szerv bélyegzőlenyomatát, valamint

h) az orvosi alkalmassággal kapcsolatos, (4) bekezdés szerinti adatokat.

(4) A gépkezelői jogosítványba az előzetes orvosi alkalmasságot a vizsgaközpont, az időszakos orvosi alkalmasságot a vizsgálatot végző orvos jegyzi be. A bejegyzés tartalmazza

- a) a gépkezeléshez szükséges egészségügyi feltételnek való megfelelés tényét és záró időpontját,
- b) a bejegyzés keltét,
- c) az időszakos orvosi alkalmasság bejegyzése esetén az alkalmasságot megállapító orvos nevét és orvosi pecsétszámát, valamint
- d) a bejegyzést végző aláírását és bélyegzőlenyomatát.

(5)¹ Az 1. mellékletben szereplő gépcsoportokba sorolható gépek kezeléséhez szükséges az (1) bekezdés szerinti gépkezelői jogosítvány.

4. Záró rendelkezések

8. § (1) Ez a rendelet - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.

(2) A 11. § az e rendelet kihirdetését követő 90. napon lép hatályba.

9. § (1) E rendelet hatálybalépése nem érinti az azt megelőzően a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő- és rakodógépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet (a továbbiakban: R.) alapján megszerzett vagy elismert gépkezelői jogosítványban meghatározott gépcsoport kezelésére vonatkozó jogosultságot.

(2)² Az R. 6. §-a szerinti gépkezelői vizsgabizottság elnökének és tagjának 2022. december 31-éig az is jelölhető, akit az Országos szakértői, az Országos vizsgáztatási, az Országos szakmai szakértői és az Országos szakmai vizsgaelnöki névjegyzékről, valamint a szakértői tevékenységről szóló miniszteri rendelet alapján kiadott közlekedési országos szakmai vizsgaelnöki névjegyzékben az építő- és anyagmozgató gép kezelője vizsgáztatási szakterületre nyilvántartásba vettek.

¹ Beiktatta: 54/2024. (XII. 30.) ÉKM rendelet 33. §. Hatályos: 2025. I. 4-től.

² Módosította: 71/2021. (XII. 30.) ITM rendelet 16. §.

(3) E rendelet hatálybalépése nem érinti az építőgépkészítő munkakörök képesítéshez kötéséről és az építőgépkészítők képzéséről szóló 6/1980. (I. 25.) ÉVM-KPM rendelet alapján megszerzett, de a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő- és rakodógépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet 2. mellékletében nem szabályozott géptípusok, gépcsoportok tekintetében megszerzett kezelői jogosultságokat.

(4) A képzés gyakorlati oktatási részébe tartozó tantárgyat az e rendelet hatálybalépését követő egy év leteltéig az is oktathatja, aki az adott gépkategória bármely gépcsoportjába tartozó gép kezeléséhez szükséges gépkészítői jogosítvánnyal és legalább kétéves időtartamú gépkészítési gyakorlattal rendelkezik.

(5) Az „alapozás, közmű- és fenntartási gépek” gépkategóriába tartozó gépcsoportok esetén a képzés gyakorlati oktatási részébe tartozó tantárgyat a jelen rendelet hatálybalépését követő egy év leteltéig az is oktathatja, aki az adott gépcsoportba tartozó gép kezelésében legalább kétéves időtartamú gyakorlattal rendelkezik.

5. Egyes miniszteri rendeletek módosítása és hatályon kívül helyezése

10. §¹

11. §²

12. § Ez a rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

1. melléklet az 54/2021. (XI. 5.) ITM rendelethez³

Gépkészítői jogosítvánnyal kezelhető gépek

	A	B	C	D
1	Kódszám	Gépkategória	Gépfőcsoport	Gépcsoport
2	1	Földmunkagépek		
3	11		Univerzális földmunkagépek	
4	1111			Traktoralapú univerzális földmunkagépek
5	12		Kotrógépek	
6	1212			Gumikerekes kotrók
7	1222			Lánc talpas kotrók
8	1223			Teleszkópos kotrók
9	1311			Vedersoros kotrók és árokásók
10	14		Földtolók (dózerek)	
11	1412			Földtolók
12	15		Földgyaluk (gréderek)	
13	1522			Földgyaluk
14	16		Földnyesők (szkréperék)	
15	1612			Földnyesők
16	17		Tömörítőgépek	
17	1712			Statikus hengerek
18	1722			Vibrációs hengerek
19	1732			Gumihengerek
20	2	Alapozás, közmű- és fenntartási gépek		
21	21		Alapozás gépei	
22	2131			Kőzet- és talajfúró berendezések
23	2132			Cölöp- és szádfalverő berendezések
24	22		Közműépítés gépei	

1 Hatályon kívül helyezve: 2010. évi CXXX. törvény 12-12/B. § alapján. Hatálytalan: 2021. XII. 6-tól.

2 Hatályon kívül helyezve: 2010. évi CXXX. törvény 12-12/B. § alapján. Hatálytalan: 2022. II. 4-től.

3 Megállapította: 54/2024. (XII. 30.) ÉKM rendelet 34. §, 6. melléklet. Hatályos: 2025. I. 4-től.

25	2218		Talajvízszint-süllyesztő aggregátok
26	2222		Dréncső, kábel- és komplett csőfektető berendezések
27	2243		Csósajtoló berendezések
28	2244		Alagcsővezető gépek
29	26	Fenntartás gépei	
30	2632		Földműfenntartó gépek
31	2654		Önjáró fűnyírók és fűkaszák
32	2655		Nyesedékaprító berendezések
33	2684		Csatornavizsgáló és -tisztító berendezések
34	3	Targoncák és szállítógépek	
35	33	Targoncák	
36	3312		Gyalogkíséretű targoncák
37	3313		Vezetőállásos targoncák
38	3324		Vezetőüléssel rendelkező targoncák
39	3327		Vontató és szállító targoncák
40	3336		Autonóm kommissiózó targoncák
41	34	Dömperek	
42	3411		Dömperek (kerekes anyagszállító)
43	3412		Önrakodó dömperek
44	36	Szivattyúk és folyadékszállító gépek	
45	3624		Betonszállító mixer gépkocsik
46	3626		Betonszállító mixer gépkocsik betonszivattyúval
47	3627		Kényszertömörítésű szilárdhulladék-gyűjtő és -szállító gépek
48	3628		Szennyvízszállító és szippantó járművek
49	3652		Víz-, szennyvíz-, zagy- és iszapszivattyúk
50	3681		Beton-, bitumen-, habarccszivattyúk és szivattyú aggregátok
51	4	Emelő- és rakodógépek	
52	41	Emelőszervezetek	
53	4111		Járműemelők
54	4121		Emelőasztalok és felrakógépek
55	4131		Gépi hajtású csörlők és villamos emelődobok
56	4141		Parkoló emelők
57	4171		Színpadtechnikai emelő-berendezések
58	4191		Szintkülönbség kiegyenlítő
59	42	Személyemelők és szerelőállványok	
60	4211		Ollós emelőállványok
61	4221		Mobil szerelő állványok
62	4223		Mobil szerelő kosarak
63	4224		Hidraulikus szerelőkosaras gépjárművek és utánfutók
64	4225		Hídvizsgálók
65	4226		Építési személy- és teherfelvonók
66	4227		Függesztett rendszerű, mozgó munkahidak
67	4228		Emelőállványok, oszlopos kúszó munkaállványok
68	43	Járműves emelőszervezetek, berendezések	
69	4213		Gépjármű emelő-hátfalak
70	4329		Reptéri catering járművek
71	4374		Konténer emelők
72	44	Járműves daruk	

73	4411		Autódaruk
74	4412		Emelve szállító gépjárművek
75	4431		Lánctalpas daruk
76	4451		Járműre szerelt daruk
77	43		Toronydaruk és kötőtpályás daruk
78	4341		Toronydaruk
79	4351		Árbocdaruk
80	4361		Híddaruk, futódaruk
81	4362		Portáldaruk
82	4371		Bakdaruk
83	4372		Forgódaruk
84	4373		Ablakdaruk
85	4375		Konzoldaruk
86	4391		Födémdaruk
87	45		Rakodógépek
88	4511		Hidraulikus rakodók, homlokrakodók, forgórakodók, teleszkópos rakodók
89	4572		Kompaktorok
90	4593		Vagonkirakók
91	5		Útépítő- és karbantartógépek
92	53		Útépítő gépek
93	5316		Talajstabilizátorok
94	5323		Betonbedolgozó finischerek
95	5339		Aszfalt újrahasznosító berendezések
96	5341		Aszfaltbedolgozó finischerek
97	5344		Aszfaltburkolat marók
98	5361		Emulziósóró berendezések
99	55		Alagútépítés gépei
100	5599		Alagútépítő gépek
101	56		Útburkolat javító gépek és karbantartó gépek
102	5623		Hómaró és hótoló gépek
103	5625		Só- és homokszóró gépek
104	5631		Útfenntartó- és karbantartó gépek
105	5633		Önjáró útburkolati jelfestők
1	5636		Kátyúzó gépek
106	5643		Szalagkorlát-, oszlop-, táblamosó gépek
108	5652		Ároktisztító-maró munkagépek
109	5672		Önjáró seprőgépek
110	5680		Aszfalt- és betonburkolat bontó- és vágógépek
111	5681		Útkorona átfúró berendezések

TARTALOMJEGYZÉK

54/2021. (XI. 5.) ITM rendelet	1
a közúti közlekedési ágazatban használt gépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról	1
1. Általános rendelkezések	1
2. A szaktanfolyami képzés és a gépkezelői vizsga megszervezése	1
3. A gépkezelői jogosítvány kiadása és nyilvántartása	3
4. Záró rendelkezések	3
5. Egyes miniszteri rendeletek módosítása és hatályon kívül helyezése	4
1. melléklet az 54/2021. (XI. 5.) ITM rendelethez	4
Gépkezelői jogosítvánnyal kezelhető gépek	4